

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger Nordlandssykehuset HF 2022

1. Innledning

Åpenhetsloven av 2021, innebærer at foretakene i Helse Nord må gjøre fortløpende vurderinger av om foretaket drives på en måte som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, jf. åpenhetsloven §§ 2 og 3. Spesialisthelsetjenesten skal være åpne om prioriteringer og hvordan ressursene utnyttes og vi skal sørge for at alle som jobber hos oss eller hos våre leverandører ivaretas og sikres anstendige arbeidsforhold.

En aktsomhetsvurdering er en arbeidsmetode for å kartlegge og gjøre greie for faktiske og mulige negative konsekvenser virksomheten har for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Helse Nord RHF er pliktig til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven § 4. Aktsomhetsvurderinger utføres i henhold til OECDs systematikk for aktsomhetsvurderinger (Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv, 2019). Resultatene fra aktsomhetsvurderingene offentliggjøres gjennom en årlig redegjørelse, jf. § 5.

2. Sykehusinnkjøp HF

Sykehusinnkjøp HF ivaretar nasjonale anskaffelser i regi av helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF har strategisk og operativt ansvar for innkjøp i spesialisthelsetjenesten. Sykehusinnkjøp HF arbeider i henhold til *Policy for samfunnsansvar* som gir overordnede føringer for deres arbeid med samfunnsansvaret. Policyen stadfester at Sykehusinnkjøp HF har et særlig ansvar for å bidra til at de negative påvirkningene knyttet til innkjøp blir minimale. Sykehusinnkjøp gjør aktsomhetsvurderinger for anskaffelser som utføres av dem og behandler forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderinger for disse anskaffelsene. Anskaffelser fra Sykehusinnkjøp HF utgjør den største andelen av anskaffelser i Nordlandssykehuset HF.

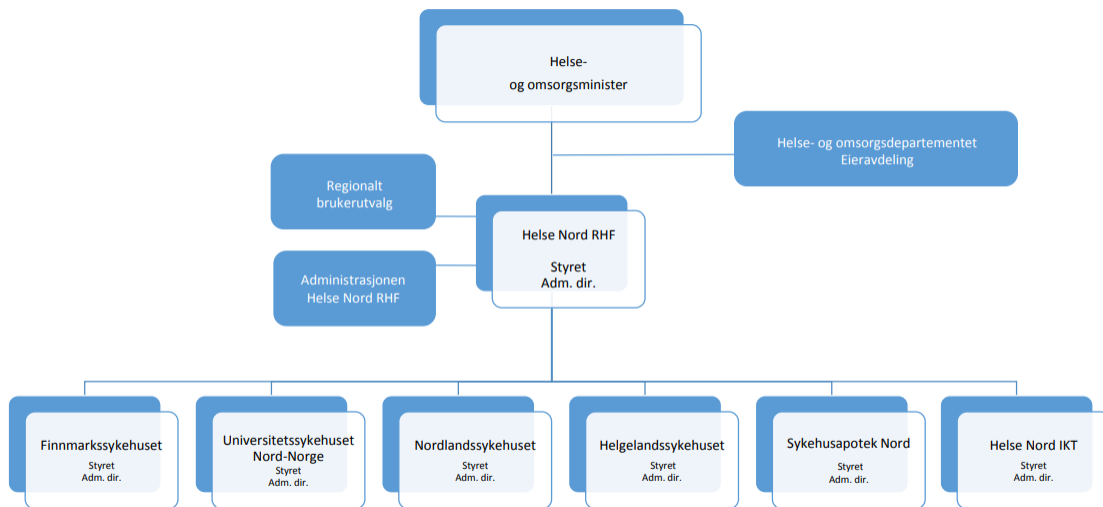
Relevante dokumenter fra Sykehusinnkjøp HF:
Policy for samfunnsansvar
Etiske retningslinjer
Aktsomhetsvurderinger i Sykehusinnkjøp HF

3. Oppfølging av åpenhetsloven

Under *Oppfølging av åpenhetsloven* vil det foreligge en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for oppfølging av foretakets arbeid med kravene som stilles av åpenhetsloven.

3.1 Organisering

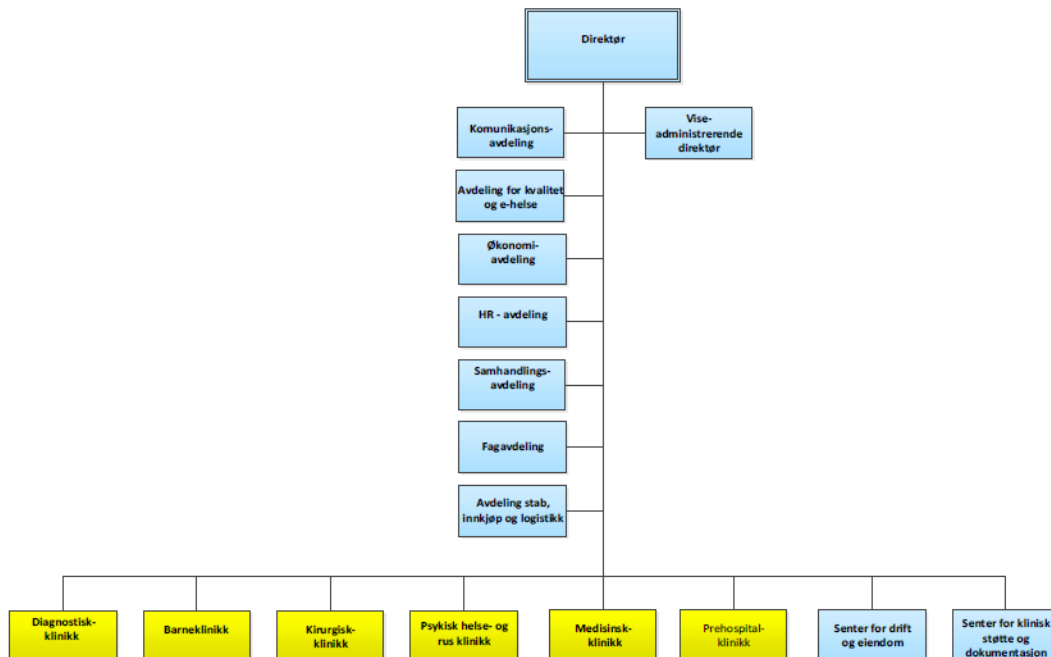
Foretaksgruppen Helse Nord består av det regionale helseforetaket Helse Nord RHF og seks helseforetak (HF). Til sammen jobber det totalt over 19 000 ansatte i foretaksgruppen.

Organisasjonskart foretaksgruppen Helse Nord

Nordlandssykehuset HF ledes av et styre og har en administrasjon som er lokalisert i Bodø. Nordlandssykehuset HF har om lag 4000 medarbeidere.

Nordlandssykehuset HF, overordnet struktur

Organisasjonskart Nordlandssykehuset HF

3.2 Driftsområder til NN HF

Nordlandssykehuset HF skal sørge for spesialisthelsetjenester til innbyggerne i Salten, Lofoten og Vesterålen. Helseforetaket har somatisk og psykiatrisk sykehus i Bodø, lokalsykehus på Gravdal i Lofoten og Stokmarknes i Vesterålen, samt flere distriktpsikiatriske sentre og ambulansestasjoner i Salten, Lofoten og Vesterålen

3.3 Retningslinjer og forankring av åpenhetsloven

Ansvar for oppfølging og etterlevelse av kravene i åpenhetsloven er plassert hos Avdeling for stab, innkjøp og logistikk. Styret har det øverste ansvaret for at Nordlandssykehuset HF har implementert og operasjonalisert åpenhetsloven. Dette innebærer et ansvar for at arbeidet med aktsomhetsvurderinger er tydelig plassert i organisasjonen, at det er etablert en prosedyre for å behandle forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderingene og at den årlige redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene publiseres på Nordlandssykehuset HF sine nettsider.

Arbeidet med åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger er forankret i *Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar* og *Regional retningslinje for oppfyllelse av plikter etter åpenhetsloven i Helse Nord*. Retningslinjen beskriver hvilke krav som stilles i de ulike stegene i aktsomhetsvurderingene og hvordan resultater skal publiseres og fremstilles i årlig redegjørelse.

Ansvarsfordeling i Nordlandssykehuset HF kan oppsummeres slik:

1. Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger:	Ansvarlig:
Forankre ansvarlighet i foretakets retningslinjer	Styret i Nordlandssykehuset HF
Utføre og vurdere aktsomhetsvurderinger	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk
Iverksette tiltak for å forebygge negative konsekvenser	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk

2. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger:	Ansvarlig:
Gi generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for oppfølging av åpenhetsloven	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk
Opplyse om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som foretaket har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk
Opplyse om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk

3. Plikt i henhold til informasjonskravet:	Ansvarlig:
Gi enhver ved skriftlig forespørsel informasjon om hvordan Nordlandssykehuset HF arbeider i henhold til åpenhetsloven	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk
Publisere årlig redegjørelse offentlig på foretaks nettsider innen 30. juni hvert år	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk

4. Risikokartlegging og tiltak

Under *Risikokartlegging og tiltak* vil det foreligge en gjennomgang av risikokartlegging og foretakets hovedfunn, herav hvilke risikoområder som eventuelt er identifisert i foretakets anskaffelsesportefølje. Videre foreligger det en beskrivelse av tiltak som følge av kartleggingen.

4.1 Risikokartlegging av leverandørkjede

Aktsomhetsvurderingene er gjort basert på en risikovurdering av Nordlandssykehuset HF. Risikovurderingen er gjort ved en gjennomgang av anskaffelsene foretaket har gjennomført i 2022 og en systematisk gjennomgang av leverandørporteføljen. Risikovurdering baserer seg på Direktoratet

for forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste (DFØS, 2022). I tillegg er det gjort en gjennomgang av virksomheten ved bruk av OECD sitt ansvarlighetskompass.

Følgende kriterier ligger til grunn for prioritering av tiltak:
<ul style="list-style-type: none"> • Kunnskap om risiko (Land/bransje/produkt) • Volum/omfang • Rammeavtale versus engangskjøp • Kritisk viktig produkt/tjeneste • Produksjonsprosess • Ressurser og kompetanse • Bransjer/sektorer vi ikke har kunnskap om

4.2 Hovedfunn som følge av risikokartlegging

Følgende områder er identifisert som potensielle risikoområder i foretaket sin anskaffelsesportefølje. Risikoområdene er identifisert ved bruk av Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste (DFØS, 2022):

Bransjeområde:	Risiko:
Bygg- og anleggsmaterialer	Lav/moderat risiko
Kjøp av elektronikk og IKT	Lav/moderat risiko
Mat og drikke	Lav risiko
Medisinsk forbruksmateriell/utstyr	Moderat risiko
Kontorrekvisita	Lav risiko
Møbler	Lav risiko
Tekstiler, arbeidsklær og fottøy	Lav/moderat risiko
Biler og andre kjøretøy	Moderat risiko

Anskaffelser i Nordlandssykehuset gjøres i hovedsak iht. rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF, eller hos store norske eller utenlandske selskaper. Både store norske og store utenlandske selskaper som selger varer i Norge, er omfattet av åpenhetsloven. Foretaket vurderer at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til slike innkjøp.

Senter for drift og eiendom og Senter for utbygging har siden 2020 benyttet Sykehusinnkjøp til å kjøpe anbudskonkurransene foretaket har vært involvert i innenfor bygg- og anleggsmaterialer. For mindre anskaffelser brukes stort sett det lokale leverandørmarkedet. Risikoen ansees som lav/moderat ihht. kriteriene fra DFØS. Foretaket vil vurdere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av elektronikk og IKT utføres i hovedsak av Helse Nord IKT eller på rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp. Foretaket vurderer at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Mat og drikke gjøres i hovedsak i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men dette omhandler enten store norske selskaper eller små lokale produksjonsbedrifter. Foretaket vurderer at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Medisinsk forbruksmateriell gjøres i hovedsak i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF, eller hos store norske eller utenlandske selskaper. Både store norske og store utenlandske selskaper som selger varer i Norge, er omfattet av åpenhetsloven. Det gjennomføres også noen anskaffelser hos mindre leverandører. Foretaket vil vurdere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Kontorrekvisita anskaffes i hovedsak i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og i hovedsak hos norske leverandører. Foretaket vurderer at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Møbler anskaffes i hovedsak i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og i hovedsak hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Tekstiler, arbeidsklær og fottøy anskaffes i hovedsak i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. Foretaket vurderer at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av biler og andre kjøretøy gjøres i hovedsak i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. Det gjennomføres også noen anskaffelser hos mindre leverandører. Foretaket vil vurdere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

4.3 Tiltak for å stanse, redusere og forebygge

Det er ikke identifisert faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser gjennom våre aktsomhetsvurderinger. Derimot har vi identifisert forbedringsområder når det gjelder avtalevilkår knytte til leverandører av helsetjenester og et behov for å samle og strukturere informasjon om samfunnsansvaret på våre interne og eksterne nettsider.

For å redusere risiko er følgende tiltak igangsatt i Nordlandssykehuset HF:

Tiltak:	Ansvarlig:	Frist:
Revidere vedlegg «etiske krav til leverandør» som ligger ved alle avtaler	Avdeling for stab, innkjøp og logistikk	31. desember 2023
Samle og strukturere informasjon om Nordlandssykehuset HF sitt arbeid med samfunnsansvar på våre nettsider	Kommunikasjonsavdelingen	30. juni 2023

5. Referanser og tilknyttede dokumenter

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven, LOV-2021-06-18-99)

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. (2022, 12. desember). Høyrisikolisten.

https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten#anchorTOC_Hvordan_bruke_h%C3%B8yrisikoliste_n_2

Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv. (2019). OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv – En innføring.

https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2019/09/201904_OECD_DD_veileder_nettil.pdf